Під Києвом будують «російське православне село», порушуючи закон

Читать на русском

Під Києвом будують «російське православне село», порушуючи закон

Малоросійська єпархія з малоросійським єпископом. Як під Києвом розбудовують монастир російської православної церкви за кордоном.

«Якщо сюди прийдуть росіяни, не дай Боже, тоді нас точно зітруть з лиця землі. А от українську та московську церкви чіпати не будуть», — каже єпископ Солтановський та Малоросійський Олексій. Він, попри російське вторгнення, розбудовує під Києвом «русскую православную деревню», але таку, що Москві начебто прямо не підпорядковується, пише видання hromadske, журналіти якого з'їздили подивитись на цю скандальну забудову.

«У Верховній Раді шукайте зрадників. Тут їх немає»

«Ого, а це що таке?» — запитує таксист, який підвозить мене до села Мала Солтанівка, за 45 км від Києва. Тут розкинувся Свято-Іоанівський монастир Російської православної церкви за кордоном. Точніше, однієї з її гілок, яка з'явилася після розколу, — Малоросійської єпархії.

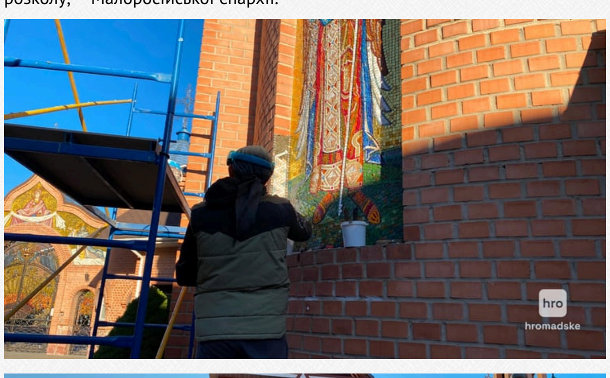

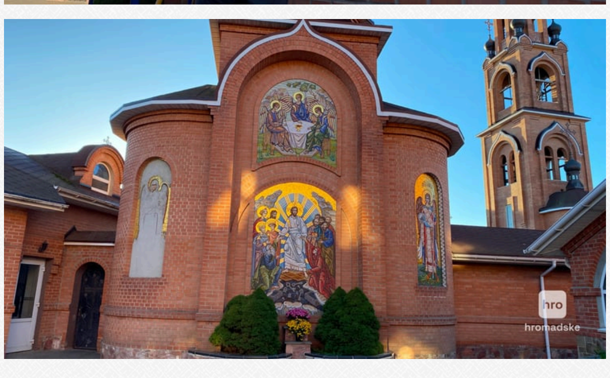
Митець викладає фігуру Архангела Гавриїла/ Денис Булавін / hromadske

Розкішні куполи й високі вежі нагадують величезний замок, а не храм. Під церквою складена червона цегла — будівництво тут не припиняється вже років двадцять. На подвір'ї знайомлюсь із Вадимом. У нього — сива борідка, бандана та навушники. Чоловік стоїть на помості біля каплиці. Він художник, створює мозаїки. Саме викладає фігуру Архангела Гавриїла.

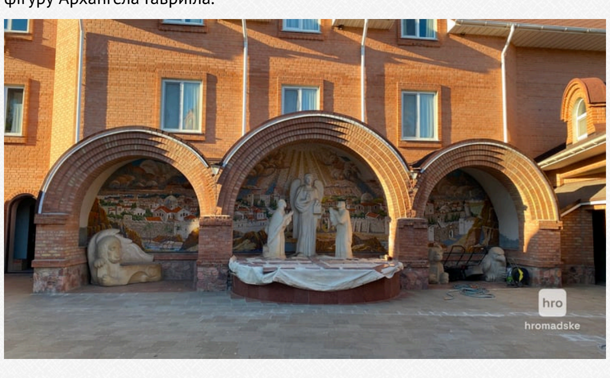
Стіна, де зображено місто Єрусалим/ Денис Булавін / hromadske

Митець киває на велику стіну навпроти, де зображено місто Єрусалим. На цю мозаїку в нього пішов рік. Запитую, скільки це коштує. Сміється у відповідь: «Багато».

Вадим каже, що війна внесла корективи й у його творчу роботу: раніше для мозаїк використовував смальту із заводу на Луганщині (який знищили росіяни) або з Італії, але війна ускладнила і цей шлях.

Вадим був свідком, коли сюди навідувалась Служба безпеки України. До монастиря неподалік, який належить так званому Московському патріархату, спецпризначенці приходять частіше. «А тут — нічого немає, багато хлопців-будівельників пішли на фронт», — каже художник.

Літній чоловік виносить повз нас відро зі сміттям. Працює тут будівельником, приїжджає з Києва. «Ми теж християни», — відповідає на запитання, чому ходить до цього монастиря.

На подвір'ї з'являється Олексій — широкоплечий чоловік одягнений у білу рясу, поверх якої чорна куфайка. У нього блакитні очі та довга срібляста борода. Він дає Вадиму згорток грошей — помічаю, що то складені купюри номіналом 100 євро. І підтверджує його слова про те, що працівники СБУ навідувалися в гості.

«СБУ шукала зброю: якийсь idiot-депутат написав, що бачив зелені ящики. Привезли шість машин. Тридцять людей. У касках, у броні. Це ж смішно», — каже Олексій.

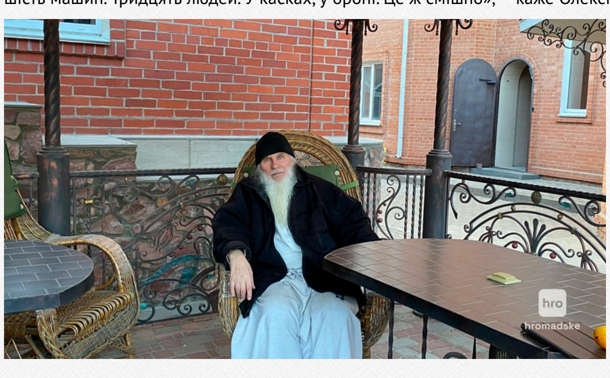
Єпископ Солтановський та Малоросійський Олексій. Денис Булавін / hromadske

Розмова з Олексієм у мене відразу не зав'язується. «Ви наче приїхали не з Києва, а з якоїсь глушини». Це — єпископ Солтановський та Малоросійський. Фактично господар цього місця. Моє прохання — не спілкуватися зверхньо — його зачіпає. «Ми не зможемо з вами поговорити», — каже і прямує до альтанки тут же, на подвір'ї.

Роблю другу спробу поговорити. Біля єпископа сидить черниця. Олексій мене чи то недочуває, чи то не розуміє — монахиня перекладає на російську йому мої питання, чому єпархію назвали малоросійською. І тоді єпископ відповідає: — «Лавра не русская? Антон и Феодосий не русские? Если московиты взяли себе это имя, это не значит, что они уже русские. Это не московская патриархия».

У його розумінні термін «Малоросія» позбавлений політичного, етнічного чи мовного характеру. І що часто це — початкова або центральна частина країни чи міста. Як у грецькій традиції — коли корінні землі називали Малою Грецією, а колонізовані — Великою.

Олексій, він же Євген Пергаменцев, народився в Києві. Каже, що вчився в українськомовному інтернаті, та на державну мову переходити не хоче. Мовляв, складно у 77 років «змінювати артикуляцію», а суржик терпіти не може: «Я не розмовляю українською, щоб не перекручувати мову, але все розумію».

Монахиня, котра йому перекладає, — його колишня дружина. У них троє дітей. Якоїсь миті вони розлучилися та обоє постриглися в ченці. За церковними канонами, єпископом може стати лише монах, тому, можливо, саме задля кар'єри Олексія, в миру Євгена, подружжя пішло на такий крок.

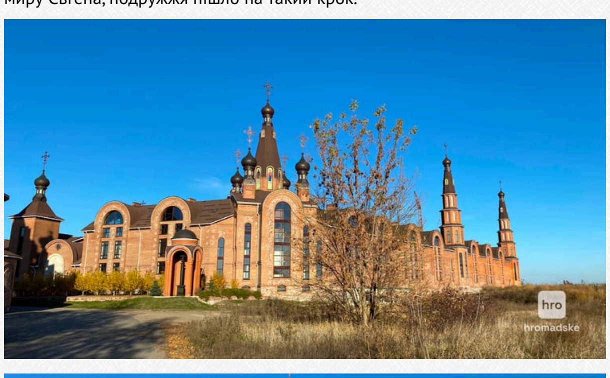

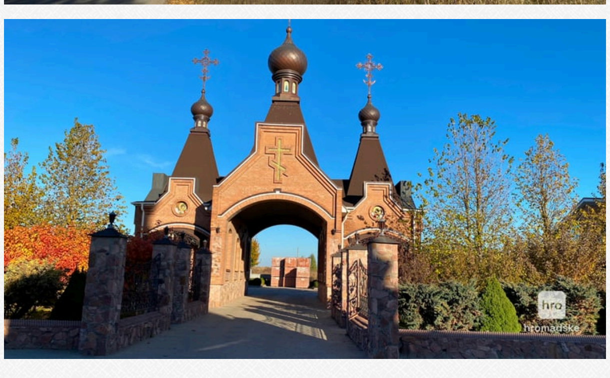
Свято-Іоанівський монастир російської православної церкви. Денис Булавін / hromadske

На питання, звідки бере гроші на будівництво монастиря, Олексій відповідає так:

«Церква завжди існує за пожертви. У мене немає генеральних спонсорів, але є 10-20 тисяч жертводавців. Якщо протягом 20 років не красти, не купувати машини та квартири — ось і результат. Також у церкві є ящик (скринька для пожертвувань. — ред.)». А ще, каже, допомагають парафіяни з Канади, США, Франції, Німеччини.

У 2007 році Олексій, як заявляли в РПЦ, звернувся до «широкого кола російських підприємців, політичних та громадських діячів, керівників різних державних установ». Просив узяти в дар ікону та пожертвувати на будівництво «російського православного села» під Києвом.

Проте все це, вважає Олексій, не причина, щоб монастир закрили через закон про заборону релігійних організацій, пов'язаних із Росією:

«Я що, не українець? Троє депутатів узяли й написали, що я колаборант. У Верховній Раді шукайте зрадників. Тут їх немає і не може бути».

Олексій відкрито ганить Українську православну церкву Московського патріархату, але й ставить під сумнів канонічність Православної церкви України: «Про ПЦУ я взагалі нічого не хочу говорити, мені навіть не цікаво, бо це не для мене. Де вони взяли єпископа? Філарет? Він полковник, розстрига-монах, у нього є діти. Є закон: немає єпископа — немає церкви. Де я взяв — знаю: їхав до Канади, там мене рукоположили».

Та називати кількість монахів і парафіян у його єпархії відмовляється.

Свято-Іоанівський монастир Російської православної церкви. Денис Булавін / hromadske

«Ви хочете, щоб я повірив у Томос?»

Вдруге я приїхав до монастиря в неділю зі своєю колегою Наталією Мазіною. Черниця одразу дорікнула Наталі за штани. Олексій підтримав, мовляв, холодно чи ні, а жінкам «думати треба про внутрішнє».

Нас запросили до корпусу, де мешкає єпископ. Посадили в кінці різьбленого обідного столу. Олексій сидів на місці господаря. Поставили випічку, цукерки, кеш'ю та акуратно лущені волоські горіхи, налили чаю.

На підскляннику Олексія Наталя помітила двоголового орла. Владика вловив здивування й одразу ж пояснив: майстерно зроблені старі речі — його слабкість. А підсклянник подарували.

Розмова пішла тепліше, ніж минулого разу. Хоча Олексій попередив — до чужих ставиться прискіпливо. «Когось із вулиці» не хрестить і не вінчає. Гостей храму просить залишитися на розмову, інакше більше не пустить.

«Ви хочете, щоб я вірив у Томос? Я знаю, хто заплатив за Томос гроші, його ніхто не читав», — каже Олексій, коли знову бесіда заходить про канонічність церков.

Олексій критикує інші монастирі за блуд, каже, що в Києво-Печерській лаврі не залишилось істинних монахів. Часто суперечить сам собі. Вважає, що «влада від Бога», але критикує керівництво України. Зневажає УПЦ МП, але не підтримує їхнє виселення з Лаври — бо «у церковні справи не має влазити влада». Війну Росії проти України називає карою Божою, однак розповідає, як допомагав рити окопи й будувати блокпости у травні 2022 року. І наголошує, що його парафіяни — теж воюють.

«Війна — це покарання. УПЦ вигнали з Лаври, а 6 мільйонів прихильників мовчали. Баб нема у церквах, але за 15 мільйонів (які виплачують за загибель військового. — ред.) стоять у чергах. Під час чуми єпископа розірвали, коли він не пустив людей до церкви», — каже єпископ.

Вулицею у Малій Солтанівці прямує подружжя. Денис Булавін / hromadske

«Якесь внутрішнє відторгнення, місце не намолене»

Надвечір у Малій Солтанівці людей майже немає. Вітер розігнав усіх по домівках. Уже приморозок. Село огортає дим, що стелиться з димоходів на будинках. Вулицею прямує подружжя. Чоловік спершу заговорив російською і представився по-армійськи чітко: «Степан, 1962 року народження, стать — чоловіча, військовий на пенсії». Дружина Майя зробила йому зауваження: «На державну перейди, офіцере». Про Свято-Іоанівський монастир відгукуються так:

«Енергетично не так, як в інших церквах. Якесь внутрішнє відторгнення, місце не намолене. Можливо, із часом зміниться».

Розговорюю із жінками, які чекають на зупинці. Сперечаються, коли питаю про монастир.

— Там я не була, але відвідувала різні монастирі, тож можу собі уявити — щедро вклали грошей у цей. От якби їх вигнати звідси, — каже старша.

— Це знову розпалювання ворожнечі — цей закон про заборону релігійних організацій. Ми можемо говорити російською чи українською, але це не значить, що хтось більший патріот, — натомість молодша.

Чому відкриті кримінальні справи?

З кадастрового реєстру випливає, що земля під монастирем належить, зокрема, Олексію та його сину. Однак її цільове призначення — присадибні ділянки. А щоб зводити церкву, потрібен дозвіл на будівництво і ділянка має мати для цього відповідне призначення. Іншими словами, Олексій не мав права тут будувати монастир.

Державна інспекція архітектури та містобудування (ДІАМ) торік у грудні вже зупинила експлуатацію будівель монастиря, оскільки на це не було дозволів. А вже в серпні ДІАМ провела другу перевірку й виявила, що єпископ почав нове самовільне будівництво. Експертиза видала ще один припис — привести ділянки у стан «до початку самочинного будівництва». Та Олексій із жовтня оскаржує це рішення у суді.

У листопаді ДІАМ провела вже третю перевірку. А поліція тим часом порушила кримінальну справу через порушення правил безпечної експлуатації будівель.

Тим часом Олексій хвалиться, що монастир постійно підтримує сільську школу, а у Василькові колись відремонтував хірургічне відділення. У лікарні це підтверджують, кажуть, таке було 15 років тому.

Єпархія, якою керує Олексій, має ще один храм у Києві, на Лук'янівці. Щоб обійти закон, його прибудували до будинку, який єпископ колись купив із дружиною. Для цього вони продали свої квартири. Син тоді, пояснює вже ексдружина єпископа, а нині черниця монастиря, залишився без даху над головою. Але вона молилася — і тепер він має дві оселі.

Чи має РПЦЗ зв'язки з московським патріархатом?

Координатор співпраці з релігійними спільнотами Державної служби України з етнополітики та свободи совісті В'ячеслав Горшков пояснює, що РПЦЗ була створена після революції 1917 року. Тоді багато представників російського духовенства та вірян тікали від більшовицького режиму за кордон.

Протягом тривалого часу РПЦЗ конфліктувала з московською патріархією, не контактувала з нею.

«РПЦЗ як церква імперського характеру не прийняла союзу Московського патріархату із радянською владою — звинувачували їх у співпраці з атеїстичним режимом. Але ця церква так само не приймала окремішності України від Росії», — каже релігієзнавець Анатолій Бабинський.

Після розпаду Радянського союзу та приходу до влади Володимира Путіна почався процес об'єднання закордонної церкви та РПЦ. У 2007 році більша частина РПЦЗ відновила спілкування з Москвою — в одну структуру не злились, але фактично стали частиною Російської православної церкви.

Деякі представники Російської православної церкви за кордоном, зокрема в Україні, не погодилися із цим об'єднанням. Тож, каже релігієзнавець Бабинський, на території України не існує РПЦЗ, яка була б частиною російської церкви із центром у Москві. Натомість в Україні є кілька незалежних громад. Найбільшу очолює митрополит Агафангел Пашковський. Його громада в опозиції до РПЦ та УПЦ МП, відкрито засудила російську агресію. Ба більше, навіть отримала одне місце на капеланську посаду у ЗСУ. Але так і не висунула свою кандидатуру.

Пояснення Олексія щодо назви «малоросійської єпархії» релігієзнавець називає маніпуляцією. Каже, це справді походить ще із часів Константинопольського патріархату — тоді для єпископів, які були на території сучасної України, використовували поняття Малої Русі.

«Але це термін Російської імперії. Зважаючи на історичну традицію РПЦЗ, для них Україна — це Малоросія. Хоча РПЦЗ(В-В) може не мати зв'язків із москвою. Це досить маргінальна структура — існує у бульбашці. Монастир збудований однією людиною за підтримки якихось бізнесменів. Кількість парафіян мізерна», — зауважує Бабинський.

В'ячеслав Горшков каже, що РПЦЗ, як її «уламки», від початку є консервативними й дотримуються старих принципів щодо найменування єпархій:

«У них могли з'являтися назви, які нам можуть різати вуха, але треба дивитися на їхні справи: чи лізуть через них в Україну російські наративи. Поки що таких сигналів ми не отримали».

Автор: Денис Булавін

Джерело: hromadske

Теги: ДІАМ | Украина получила Томос | Томос | РПЦ | Уголовное дело | СБУ | Московський патріархат | Московский патриархат | УПЦ МП | Київська область | Киевская область

Марія Войтенко
оглядач новин

27 листопада 2024 г., 07:49 Переглядів: 2812 Коментарі: 0

Роздрукувати | Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Важливі новини

19.05.2026
Мільярди на крові під маскою меценатства: як власник «Трухи» Володимир Литвин легалізує дубайські ка...
#Труха #Аваков #Urban One

13.05.2026
Розшукуваний бізнесмен Борис Ушерович через кіпрсько-іспанський ландромат...
#РЖД #Кипр #Кіпр

ЦЕНЗУРА ЯК ОБІЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті | По переглядам | По коментарям

14:00 Помилка митниці у кваліфікації: Суд у Львові виправдав водія автобуса з нікотином на 1,4 мільйона гривень
13:56 **Ситуація на кордоні з Білоруссю: Радник міністра оборони прокоментував дії ворога та готовність ЗСУ до відповіді**
13:52 **Лукашенко погрожує Вірменії «українським сценарієм» через спроби зближення з ЄС**
13:47 "Підвів країну": Мадяр збирається усунути президента Угорщини
13:41 Контррозвідка СБУ затримала у Полтаві інформатора, який коригував удари по позиціях ППО
Підписуйтесь на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
13:35 Масова хвиля «мінувань» у Литві: понад 130 навчальних закладів отримали погрози
13:30 Дипломатичний скандал з підрозділом ССО імені "Героїв УПА": З мерії Любліна зняли прапор України
13:22 «Можемо програти на демографічному рівні»: військовий Ярославський висловився про ризики міграції для України
13:17 У Полтаві заборонили публічне використання російськомовного культурного продукту
13:09 На тлі євроінтеграційних заявлень Єревана: Путін і Пашинян провели телефонну розмову
13:05 Конкуренція заощадила 125 мільйонів: як поява данців збила ціну на тендері «Медзакупівель»
13:00 «Рекет у погонах»: заступника начальника ГСУ Нацполіції Артема Шевчишена звинуватили у системному тиску на бізнес
12:56 «Просто розслабтесь»: Трамп жорстко відповів критикам його політики щодо Ірану
12:50 Meta запустила платні підписки для Facebook, Instagram та WhatsApp
12:46 У Раді заявили, що ЄС проспонсорує підвищення зарплат українським військовим
12:40 Російські клони та фіктивне волонтерство: як бенефіціари TECHIIA Крот та Лазебніков інтегрували гральний бізнес РФ в Україну
12:35 «Здзвонювалися по кілька разів на день»: Ахметов розповів про розмову з «Редісом» перед виходом з «Азовсталі»
12:29 Нерухомість на 6 мільйонів у подарунок: заступник начальника Київської митниці Борисов задекларував дві квартири за заниженою вартістю
12:24 **Оплата капремонту замість поточних видатків: на Львівщині посадовця дорожньої служби підозрюють у розтраті 94 мільйонів**
12:19 Справу ексокомандира військової частини та двох бійців, які привласнили майже 20 тисяч літрів пального, передано до суду
12:15 Жертви невидимого фронту: аеророзвідники на Донбасі врятували фазана з антидронової сітки
12:10 **Оцифрувати трудову книжку можна і після 10 червня: роз'яснення Пенсійного фонду**

Теги новин

COVID-19 агрессия России Атака Війна Война ВСУ Вторжение Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский ЗСУ Киев Київ коронавирус Коррупция Напад Росії на Україну Нападение России на Украину оккупанты окупанти Порошенко Путин Росія Россия СБУ США Украина Україна ЧП Эпидемия коронавируса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування
Показати всі опитування на сайті

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал
Реклама на сайті • Наші партнери
Політика конфіденційності
Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.